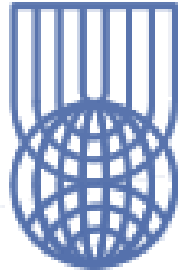

WORLD
UNION FOR
PROGRESSIVE
JUDAISM

ה'אגודת
העולמי
ליהדות
מתקדמת

Torah from Around the

World

Sjabbat 10 december 2011 / 14 kislev 5772

Sidra Wajisjlach, Beresjiet [Genesis] 32:4-36:43, Tanach blz. 66-75

Haftara: Jehosjoea [Jozua] 9:1-20, Tanach blz. 447-448

Commentaar door [rabbijn dr. John Levi](#)

Emeritus rabbijn [Temple Beth Israel, Melbourne](#), Australië

Vertaling: Rachel Reedijk

Het Engelse origineel:

www.wupj.org/Publications/Newsletter.asp?ContentID=370

"Engelen"

Bent u onlangs nog agressieve engelen tegengekomen? Onze aartsvader Jaäkov wel. De ontmoeting veranderde zijn leven en zijn naam. Hij zou voortaan mank door het leven gaan.

Engelen komen regelmatig voor in de joodse traditie. Dat wil zeggen, we noemen ze "engelen", maar de Hebreeuwse term die het meest gebruikt wordt – *mal'ach* – kan ook "boodschapper" betekenen. Drie "mannen", die bij nader inzien engelen blijken te zijn vertellen Avraham en Sara dat ze een zoon zullen krijgen. Het is een engel die tegen Avraham zegt dat hij zijn zoon Jitschak niet op het altaar moet offeren op de berg Moria. Jaäkov droomt van een ladder die tot in de hemel reikt waarop engelen opstijgen en neerdalen. Er is geen twijfel mogelijk, in het verhaal van Jaäkov in de sidra van deze week betekent het Hebreeuwse woord *mal'ach* zowel boodschapper als engel.

Verschijningen zijn ogenschijnlijk misleidend en de goddelijke boodschapper, die zich aan Jaäkov aandient, wordt in de Tora eerst omschreven als een "man" [יש, een "iemand" in de Tanach vertaling (32:25)]. De midrasj concludeert dat dit mysterieuze wezen, dat zijn naam voor Jaäkov verborgen houdt, de illustere aartsengel Michael geweest moet zijn. Als Jaäkov uitgeput raakt na zijn poging om de Jabok bij een doorwaadbare plek over te steken, wordt Raphael – een andere hooggeplaatste engel – te hulp geroepen om de verzwakte patriarch weer tot leven te brengen. Het is een komen en gaan van engelen in de eerste eeuwen van de Bijbelse traditie. Eten en drinken kunnen ze niet. Ze zijn verlegen. Ze praten. Ze bezorgen berichten. Sommige mensen kunnen hun zien, anderen niet. We verwelkomen ze bij ons thuis op vrijdagavond. We hebben er geen probleem mee om over ze te zingen. Anders dan Elijahoe echter verwachten we niet dat ze materialiseren of het woord tot ons richten want wij geloven dat er maar één Goddelijk Wezen bestaat.

Het onderscheid tussen mythe en werkelijkheid is soms moeilijk te bevatten voor ontwikkelde en nuchtere mensen. Aboriginal stammen in Australië hebben het over hun droomtijd gedurende welke de dieren hun vorm kregen en plaatsen hun naam ontdekten. Droomtijd is verweven met het landschap en verbonden met hun lotsbestemming. In hun tijdloze cultuur

[een cultuur zonder lineair tijdsperspectief] geeft het betekenis aan de aarde en aan hun eigen bestaan. Wij Joden hebben onze eigen droomtijd. Wij hebben onze oude verhalen, die vertellen over ruzies in de familie, rivaliteit tussen verwanten, geweld, verkrachting. De betekenis van persoonsnamen en plaatsnamen zijn ook bij ons nauw verbonden met onze vroegste herinneringen. Als we de vergissing begaan deze verhalen letterlijk te nemen, kunnen we hun betekenis niet begrijpen en verliezen ze hun zeggingskracht.

Op vrijdagavond 14 mei 1948 werd de joodse staat herboren. Behalve David ben Gurion wist niemand wat de naam van de staat zou worden en veler adem stokte dan ook bij de verrassende bekendmaking. In het verre verleden waren er twee joodse staten geweest. De grootste werd Jisraëel genoemd, de kleinste heette Jehoeda. Aan deze kleinere staat, die Jeroesjalajim en omgeving omvatte, hebben we de naam Joden te danken. Het grotere en machtigere koninkrijk Jisraëel werd in het jaar 622 v.d.g.j. verwoest door de Assyriërs. Haar inwoners keerden nooit terug uit gevangenschap. Zij gingen "verloren".

Paradoxaal genoeg koos Ben Gurion ervoor om de nieuwe joodse staat de naam van de verdwenen stammen te geven. Het feit dat de gebeurtenis maar drie jaar na de Sjoa plaatsvond is daar wellicht op van invloed geweest. Net als Jaäkov was het joodse volk diep beschadigd. Ben Gurion, die zijn Bijbelteksten kende, heeft zich wellicht de worsteling herinnerd met de engel bij de oversteekplaats in de rivier de Jabok. Hij was bekend met de verklaring: "Voortaan zal je naam niet Jaäkov zijn maar Jisraëel, want je hebt met god en mensen gestreden en je hebt gewonnen" (32:29). In het gemis van miljoenen martelaren lopen wij nog steeds mank. Echter, net als Jaäkov kunnen wij zeggen dat we gewonnen hebben en dat "ons leven behouden is gebleven".